

Läsning av skönlitteratur på engelsklektionerna på språkintröduktion

Tidsåtgång:

En timme i veckan

För att få även ovana läsare att komma in i själva läsakten kan det vara värdefullt att lägga en del lektionstid på egen tyst läsning av skönlitteratur. Många elever på språkintröduktion har aldrig varit med om sådana lästunder förut och det är därför viktigt att ha en tydlig och fungerande rutin för att stödja och stimulera läsprocessen.

Ett sätt att effektivisera det hela är att kombinera läxförhör, egen tyst läsning, samlande av ord i glosbok samt korta boksamtal under en och samma lektion. Den här lektionen behöver återkomma varje vecka och vara likadan varje gång. Metoden har för mig fungerat bäst på engelskan, där jag arbetat med ett läromedel där gloslistorna är på engelska och svenska. På svenskan blir ordinlärningen mer komplicerad eftersom eleverna har olika språk att utgå ifrån. Det är viktigt att vara medveten om att elevernas vana och förmåga att arbeta med glosor på samma sätt som vanan att läsa skönlitteratur varierar mycket och att inlärningen av orden därför kanske inledningsvis måste ske på lektionstid så att alla får en chans att lyckas.

Lektionen börjar alltså med ett kort skriftligt glosförhör. Eleverna får arbeta med läxförhöret i högst en kvart och lämnar in efter hand. Efter det vidtar läsningen. Läraren har då valt ut ett antal lämpliga böcker i två till tre exemplar av varje, så att klassen har ett slags kanon. Böckerna ska vara relativt snabblästa och de får inte lånas hem utan finns bara tillgängliga under den här lektionen. Om eleverna själva vill låna ett exemplar av någon av böckerna på biblioteket och läsa vidare hemma går det förstås bra. Eleverna har också varsin glosbok och ett lexikon. Glosboken kan användas på alla lektioner och på fritiden, men den måste tas med till den här speciella läsektionen.

Eleverna läser tysta i en halvtimme. Uppgiften de har är att läsa sin bok samt skriva fem nya ord i sin glosbok. De ska arbeta helt på egen hand men kommer antagligen att behöva stöd av läraren. Min erfarenhet är att det bästa stödet är att jag själv läser samt ser till att eleverna förstår att jag ser när de inte läser. Det är viktigt att detta blir en stund av total tystnad så att alla får läsro, och det är därför störande om jag rör mig för mycket i klassrummet. När det är fem minuter kvar är det bra att påminna om att de som ännu inte skrivit upp sina ord i glosboken ska göra det.

Sista kvarten av lektionen ägnas åt samtal i grupp. Det bästa är om samtalen sker på det språk som böckerna är på, men om det behövs kan eleverna använda andra språk. Påminn alltid innan samtalen börjar om att alla har ansvar för att alla får prata lika mycket och att alla har ansvar för att alla förstår vad som sägs. Följ upp detta så att samtalen verkligen blir meningsfulla och utvecklande för samtliga i gruppen! Uppgiften är densamma varje gång:

Berätta för varandra vad era böcker handlar om.
Vilka personer finns med i boken? Berätta om dem.
Visa varandra vilka ord ni har skrivit upp i era glosböcker.

Grupperna kan vara fasta eller varieras. Det viktiga är att lektionen är effektiv, och att gruppindelningen är självklar och inte tar tid.

En sådan lektion i veckan under en termin gör att eleverna hinner läsa mycket och att de kommer att ha klasskamrater som har läst samma böcker. De får tillgång till en bra metod för ordinläring, nämligen att själv skriva upp ord från en text i en glosbok, och de får tillfälle att kommunicera om och dela både sin läsning och sitt arbete med nya ord med varandra. Dessutom blir glosförhöret i början av lektionen något viktigt och – om eleverna får förutsättningar att lära sig att lyckas med uppgiften – roligt som skapar energi åt resten av arbetet.

Maria Agdler

